

Oversigt over Plantesygdomme.

228. — Juli 1938.

Der er for Juli Maaned indkommet Beretninger fra 83 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 600 Forespørgsler.

Temperaturen laa i Maanedens første Uge fra 0.5 til 1.9° C. under Normalen. Ugen fra d. 9. til d. 16. bragte en betydelig Stigning, der fortsattes i den følgende Uge fra d. 16. til d. 23., men endnu i denne Uge laa Temperaturen i de fleste Egne fra 0.1 til 0.8° C. under Normalen. I Maanedens sidste Uge fra d. 23. til d. 30. indtraf en meget stærk Temperaturstigning, saaledes at Temperaturen Landet over laa fra 0.7 til 2.3° C. over Normalen. Varmen varede Maaneden ud.

Nedbøren blev over Normalen, men faldt meget uens. De største Nedbørmængder maalttes i Vest- og Midtjylland med henholdsvis 32 og 24 mm over Normalen, og i det sydlige Jylland, Fyn, Østjylland, Nordøstsjælland, Vendsyssel og Sønderjylland maalttes henholdsvis: 12, 11, 10, 10, 7 og 2 mm over Normalen. Mindst Nedbør faldt paa Bornholm, Lolland-Falster, Sydsjælland-Møn og Midt- og Vestsjælland med henholdsvis 21, 19, 18 og 7 mm under Normalen; naar Bornholm undtages, fik de samme Landsdele ogsaa i Juni en forholdsvis lille Nedbør.

Nedbøren faldt især i Ugerne fra d. 2. til d. 9. og fra d. 16. til d. 23.

KORN.

Goldfodsyge forarsaget af Hvededråbersvamp (*Ophiobolus graminis*) er især iagttaget med stærke Angreb i Hvede, medens Rug kun viser svage Angreb. I 21 Beretninger omtales Hvede som meget stærkt angrebet, især ved et uheldigt Sædskitte, hvor Hvede er 3. eller 4. Kornafgrøde. Men ondartede Angreb findes ogsaa, hvor dette ikke er Tilfældet (Johs. Dons Christensen, Brørup; C. Moth Bundgaard, Ringsted), samt efter andre Planter end Korn saasom: Kartofler (P. Trosborg, Ejstrupholm), Engsvingel til Frø (Kr. Kristoffersen, Vejle) og Kløver: »Fodsyge kan være betydeligt værre efter Kløverfrø end efter

Rajgræsfrø« (Ejnar Pedersen, Kolding). Hvede paa let Jord og paa vandlidende Jord ødelægges stærkt (P. Rasmussen, Aabenraa; Fr. Nielsen, Haderslev; J. C. Fruergaard, Børkop; C. Nørgaard Pedersen, Rønde). Ogsaa i Rug er set en Del Angreb, der især forekommer hos svage Planter: »hvorimod der for Rugens Vedkommende synes at være Tale om en sekundær Fodsygeskade, som Foraarsfrost og Stormskade har banet Vejen for« (Jørgen Christensen, Skanderborg).

Goldfodsyge i Byg synes ikke at være almindelig, omend der nævnes enkelte stærke Angreb, hvor Sædfølgen begunstiger Angrebet (H. Bagge, Tystofte; Einar Nielsen, Turup; Kr. Hasle Nielsen, Skanderborg; Chr. Mogensen, Hornslet; J. Gregersen Dal, Mors).

Knækkefodsyge foraarsaget af Øjepletsvamp (*Cercospora herpotrichoides*) var meget almindelig i Hvede og Rug, især hos sidstnævnte synes Angrebene i Aar at have været stærkere end sædvanligt. I de fleste Egne er Knækkefodsyge dog ikke nær saa udbredt som Goldfodsyge (P. Grøntved, Næstved; C. Nørgaard Pedersen, Rønde; K. M. Nielsen, Roskilde). Stærkt Angreb efter Havre er bemærket, hvor Rug i Efteraaret blev gødet med Ajle (M. Greve, Roskilde), og i Hvede efter Havre findes svage Angreb (H. Bagge, Tystofte; J. Winther Eriksen, Møn). Endvidere er iagttaget stærke Angreb i Hvede efter Grønjord (Johs. Holme Hansen, Assens) og i Hvede efter Kløvergræs, men ikke efter ren Kløver til Frø (H. A. B. Vestergaard, Abed). »Knækkefodsyge er almindelig i Rug efter Rug eller Byg, men ses iøvrigt efter alle Forfrugter« (Ejnar Pedersen, Kolding). Stærke Angreb paa Rug er overhovedet især iagttaget i det sydlige Jylland og Sønderjylland (P. Trosborg, Ejstrupholm; Jørgen Christensen, Skanderborg; Fr. Heick, Toftlund; Georg Nissen, Bylderup-Bov; Math. Nissen, Graasten), og der forekommer stærke Angreb efter Sædskiftets Græsmarker.

I Byg iagttoges kun faa og svage Angreb af Knækkefodsyge.

Omend de stærke Fodsygeangreb synes at være hyppigst, hvor Korn er Forfrugt, iagttages der dog efterhaanden flere Angreb, hvor dette ikke er Tilfældet. Under saadanne Forhold maa man antage, at en stærk Smitte, der kan ligge 1 eller 2 Aar tilbage, har haft særligt gode Betingelser for at holde sig levende i Jorden, samt at Jordens Bearbejdning, maaske især en grund Pløjning i selve Smitteaaet, har virket fremmende for Smittespredningen. Hertil kommer, at en Mængde forskellige Græsarter f. Eks. Rajgræs huser Fodsygesvampene fra Aar til Aar uden selv at lide stærkt under dissers Angreb. Der er Anledning til i højere Grad end hidtil at rette Opmærksomheden mod Sædskiftets Tilrettelæggelse, thi omend det paa Forhaand synes svært helt at undgaa Fodsyge, lader det sig vel gøre at holde de stærke Angreb nede.

I Forbindelse med Fodsygeangreb maa det nævnes, at Sortskimmel, som Regel efter Angreb af *Alternaria sp.*, i Aar har været uhyre almindelig hos Hvede, hvor den har fremkaldt de karakteristiske brune og mørkebrune Avner, der ofte giver Marken et smudsig Udseende. Dette Angreb er sekundært, og forekommer navnlig hvor Hveden af en eller anden Aarsag er svækket, og kan især ses i de Partier af Marken, hvor Planterne er angrebet af Fodsyge.

Kronrust (*Puccinia lolii*) er trods de store Mængder af Skaalrust paa Korsved i Juni endnu kun set faa Steder hos Havre. »Er endnu ikke set andet end i smaa Pletter og faar næppe større Betydning, da Havren nu er omtrent moden« (P. Grøntved, Næstved). Iøvrigt er svage Angreb fundet enkelte Steder (P. Rasmussen, Aabenraa; P. Riis Vestergaard, Samsø).

Sortrust (*Puccinia graminis*) er ret udbredt hos Hvede paa Gavnø (P. Grøntved, Næstved) og ved Mammen (N. P. Johansen, Bjerringbro); paa Østmøn er ryddet en Del Berberis, der var fyldt med Rust (J. Winther Eriksen, Møn). Paa Stevns er iagttaget et Angreb i Hvede (Johs. Johansen, Store Heddinge). I Landets sydlige Egne: Lolland-Falster, Als, Sundved og Broagerland er paa Hvede iagttaget Angreb, der ofte var ligesaa stærke som Angrebene i Fjor paa Stevns, idet Halmen var raadden. Angrebene var almindelige og jævnt udbredte, men der fandtes ingen Berberisbuske i Nærheden. Eftersøgning af Berberis sker bedst i September, naar Bærrene er røde, og Afsøgning af Terrænet maa være grundig, da Buskene ofte staar godt skjult i levende Hegn og Haver.

Byggets Stribesygge (*Pleospora graminea*) findes meget almindeligt, hvor Saasæden ikke har været afsvampet, og med ondartede Angreb paa 12 — 15 — 20 % syge Planter, hvor der ikke i flere Aar er foretaget Afsvampning (P. Rasmussen, Aabenraa; J. Gregersen Dal, Mors; Martin Nielsen, Vejle).

Nøgen Bygbrand (*Ustilago nuda*) er fundet med 2—5 % syge Planter i flere Marker, hvor der ikke var afsvampet (C. Moth Bundgaard, Ringsted).

Nøgen Havrebrand (*Ustilago avenae*) er fundet med svage Angreb et Par Steder (S. Nørlund, Hornum; E. Staunskjær, Kolind).

Hvedens Stinkbrand (*Tilletia caries*) forekommer med ca. 60 % syge Planter, hvor der ikke er afsvampet (M. Greve, Roskilde), og ved Jebjerg med ca. 35 % angrebne Aks, efter afsvampet Saasæd, men med stærk Eftersmitte (Kr. Hasle Nielsen, Skanderborg).

Rugens Stængelbrand (*Urocystis occulta*) fandtes med svage Angreb i flere Rugmarker, hvortil Saasæden ikke var afsvampet (E. Staunskjær, Kolind).

BEDER.

Manganmangel, Lyspletsygge, er iagttaget paa adskillige Jorder, hvor ogsaa Havre lider under denne Sygdom (E. Paulsen, Flensborg). I Vestjylland lider baade Sukker- og Runkelroer mange Steder stærkt under Sygdommen (Karl Bank, Ulfborg).

Gule Blade i Runkel- og Sukkerroer er iagttaget et Par Steder, hvor Ernæringsfejl synes at være Aarsagen. Men i andre Tilfælde bekræftes de Iagttagelser, der foreligger fra tidligere Aar, og som tyder paa Virussmitte som Aarsagen. Lige efter Maanedens Midte er ret stærk Gulfarvning i 1 Aars Roer umiddelbart ved Frømarker set to Steder paa Østfyn samt i Als Sønderherred. Sidst i Juli findes iøjnefaldende Angreb i Als Sønderherred (P. Rasmussen, Chr. Nielsen, Olaf Nielsen), Sydvestsjælland (H. Bagge, H. Wraae-Jensen), Svinø-Næs (P. Grøntved) og ved

Uggeløse. Ubetydelige Angreb er set paa Aarhusegnen, Samsø, samt en Del Steder paa Fyn, Sjælland og Lolland.

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) ses »i næsten alle 1. Aars Roer baade i Nærheden af Frømarker og langt fra disse. Skaden er i mange Tilfælde ret betydelig« (K. M. Nielsen, Roskilde). »Mange 1. Aars Runkel- og Sukkerroer er angrebet, og mange Steder er der ikke Tale om Pletter, men store Dele af de paagældende Marker, særlig i Nærheden af Roefrømarker« (Johs. Johansen, Store Heddinge).

KORSBLOMSTREDE.

Kaalbroksvamp (*Plasmodiophora brassicae*) forekommer mange Steder, men hyppigst med svage Angreb, dog har enkelte stærke Angreb medført Omsaaning (Johs. Dons Christensen, Brørup), og i et enkelt Tilfælde omfattede Ødelæggelsen flere Td. Land (P. Rasmussen, Aabenraa). Meget almindeligt er det, at man paa kaalbrokbefængt Jord gaar over til Dyrkningen af Runkel-, Sukker- og Fodersukkerroer (Fr. Nielsen, Haderslev; K. M. Nielsen, Roskilde).

Skulpesvamp (*Alternaria brassicae* og *circinans*) har bredt sig stærkt i Kaalfrømarkerne i Sydvestsjælland, dog ikke i ca. Halvdelen af Markerne, der er sprøjtede (H. Wraae-Jensen, Skælskør).

GULERØDDER.

Gulerodssvamp (*Phoma Rostrupi*) er iagttaget i en Del Gulerodsfrømarker ofte med ret stærke Angreb (H. Wraae-Jensen, Skælskør).

KARTOFLER.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). I Dagene fra d. 11. til d. 13. modtoges Meddelelse om Angreb paa tidlige og halvsildige Sorter som: Tidlig Rosen, Webbs, Bintje, King Edward og Up to date ved: Ringsted, Kolding, Tystofte, Abed og paa Samsø, hvorefter 1. Sprøjtevarsel udsendtes gennem Ritzau d. 14. Juli. Skimmelen synes ikke at have bredt sig lige hurtigt overalt i Landet. Særligt hurtige og voldsomme Angreb er iagttaget i Sydjylland (Johs. Dons Christensen, H. Agergaard, Ejnar Pedersen), i Sønderjylland (Fr. Nielsen, Georg Nissen og Fr. Heick), samt paa Vestfyn (Johs. Holme Hansen, Einar Nielsen), hvor tidlige og halvsildige, usprøjtede Sorter næsten helt visnede i Ugen fra d. 23. til d. 30. I andre Egne er betydende Angreb først iagttaget omkring d. 22. og har kun bredt sig langsomt (Karl Bank, Ulfborg; A. Skarre-gaard, Ringkøbing). Samme Forhold gjorde sig gældende i Nord- og Østjylland samt paa Sjælland, især Nordøstsjylland, hvor Skimmel først iagttoges allersidst i Maanedens sidste Uge, der blev meget varm, bragte en Mængde nye Angreb næsten overalt i Landet, hyppigst paa halvsildige, men ogsaa enkelte Steder paa sildige Sorter; d. 1. August udsendtes derfor 2. Sprøjtevarsel. Skimmelen hastige Udbredelse har medført, at der mange Steder allerede nu kan ses stort Udslag for rettidig udført Sprøjtning navnlig hos en Sort som King Edward. Under saadanne Forhold kan Markens Beliggenhed i Forhold til Skimmelen Fremkomststed faa stor Betydning: »Et Sted var Angrebscentret en

Kuleplads. Man skal ikke have Kuleplads paa den Mark, der skal bære Kartoffler det følgende Aar, og det er forkasteligt at lægge tidlige Kartoffler ud i den almindelige Kartoffelmark, thi fra de tidlige Kartoffler kommer der store Mængder Smitstof, som det er vanskeligt at faa sprøjt effektivt nok imod (Fr. Heick, Toftlund).

Kartoffelblade med mørke Pletter paa begge Bladsider frembragt af Svampen *Cercospora concors* er iagttaget paa Up to date ved Grindsted, Deodara ved Studsgaard og paa Goldperle ved Hornum (S. Nørlund). Dette Angreb, der er uden stor Betydning, forveksles undertiden med Pletter, fremkaldt af *Alternaria* sp., men disse er brune og ringformede.

Bladrulle- og Mosaiksyge ses med meget stærke Angreb i næsten alle Landets Egne, Mosaiksyge dog langt mere end Bladrullesyge. Som sædvanligt er det Mangel paa nyt, virusfrit Læggemateriale, der gør sig gældende: »Hos dygtige Kartoffelavlere bliver de to Sygdomme efterhaanden sjældne« (Karl Bank, Ulfborg). Stærke Angreb af Mosaiksyge er meget udbredte i Jylland, og lette at se, især hvor Kartoffler har haft ugunstige Vækstbetingelser (Jørgen Christensen, Skanderborg). »Igen i Aar maa man forbaves over saa faa Kartoffelmarker, der kan kaldes sunde« (Math. Nissen, Graasten).

Hvor man skifter til ny Sort som Up to date anvendes ofte forsømt Læggemateriale med en lille Knoldstørrelse (P. Trosborg, Ejstrupholm). Forskel paa Angreb i Sorterne er iagttaget ved Tylstrup, hvor stærkt Angreb fandtes i: Karma, Preussen, Edeltraut og Aal, men svagt i: Juli, Kaiserkrone, Gustaf Adolf og Tylstrup Odin (Sv. Svendsen). »Angreb findes i de Sorter, vi dyrker her paa Forsøgsstationen« (H. Agergaard, Askov). Svage Angreb er almindelige (Ingemann Hansen, Horsens) og som Regel svagere mod Vest end mod Øst; hvor der intet er gjort for at blive Sygdommen kvit findes op til 100 % angrebne Planter (Fr. Nielsen, Haderslev).

Men ogsaa paa Øerne er der iagttaget stærke Angreb af Mosaiksyge, fordi der anvendes meget virusbefængt Læggemateriale (S. Nygaard Olesen, Svendborg; Jacob Hansen, Odense). Særligt stærkt bliver Angrebet efter Læggemateriale, som i nogle Aar er fremavlet paa Stedet (Aage Due, Lyngby). Mange af Øernes Kartoffeldyrkere kan med stor Fordel skifte Læggemateriale (K. M. Nielsen, Roskilde), men det er ligesom det ikke rigtigt er gaaet op for Folk, at disse Sygdomme betyder noget, og derfor benyttes stadig Læggemateriale fra Marker med stærke Angreb« (Johs. Johansen, Store Heddinge).

HANS R. HANSEN.

FRUGTHAVEN.

Besvarelserne paa denne Maanedes Spørgsmaal om de vigtigste Sygdomme i Frugthaven ser saaledes ud:

Sygdomme paa Haveplanter	Intet Angreb	Angreb i k k e almindelige		Angreb almindelige	
		svage	stærke	svage	stærke
Frugtfald paa Æble.....	1	2	4	7	11
» » Pære.....	4	8	1	4	
» » Blomme.....	2	4	1	7	1
» » Kirsebær.....	2	3	2	3	7
Æbleskurv.....		5	5	6	12
Pæreskurv.....		6	5	7	4
Bakteriekræft i Blommetræer.....	4	3	5	4	2
Stikkelsbældræber.....	3	8	4	3	4
Skaalrust paa Stikkelsbær.....	8	4	1	2	1
Rosenrust.....	2	5	2	1	2

Frugtfald har mange Steder, især paa Æbler og Kirsebær, været betydeligt, hvor der i det hele findes Frugter.

Ved Horsens har Frugtfaldet paa Æbler været ret stort (C. A. Nørholm), ved Vejle er Pederstrup og Rødt Ananas især faldet af (C. Aaquist), ved Spangsbjerg, Filippa (E. Christiansen). Først i Maaneden var Faldet af Æbler stærkt paa Varde-Esbjergene (M. Sørensen). Ved Odense m. v. er der faldet mange Æbler, hvor Træerne ikke har lidt af Frostskaade (H. Møller). Paa Sydfyn har der ikke længe været set saa stærkt Fald af Æbler, fraregnet Fald ved Efteraarsstorme (Chr. Greve). Fra Svendborg Amt skrives, at der er kastet en Mængde Frugter, især af Pederstrup, Transparente blanche, Elmelund og Filippa, men i de fleste Tilfælde er der Frugter nok tilbage paa Træerne (Hans Larsen). I Mariibo Amt er Faldet stærkt endnu d. 30. Juli, og Georg Jensen mener, at der her er Tale om oprindelig frostskaadede Blomster, som har udviklet sig trods mangelfuld Befrugtning. Ved Thulstrup paa Vestsjælland har der været stærkt Fald af Nonnetit, Pederstrup, Venusæble, Filippa, James Grieve (Flensted-Andersen). N. F. J. Larsen, Jerslev, regner ikke med, at det stærke Frugtfald, han har set, har været for stærkt. I Sorø og Holbæk Amter har Willy Nielsen set usædvanlig stærkt Frugtfald.

Ved Fredensborg har f. Eks. James Grieve, Filippa og Cox' Orange haft for stærkt Frugtfald (Aton Andersen). Ved Holte har Cox' Orange, Boiken og Belle de Boskoop kastet mere end normalt (Aksel Olsen). Paa Stevns-Fakseegnen har Faldet været stærkt, hvor der var ansat megen Frugt, men i de fleste Tilfælde dog ikke stærkere end heldigt (Philip Helt). Ved Næstved kun ret ringe og mange Steder kun som en gavnlige Udttynding (M. E. Elting). Ved København er der faldet forholdsvis flere Æbler end andre Frugter (Alfr. Rasmussen).

Faldet af Pærer har været langt mindre end af Æbler, der er kun 2 Meddelelser om enkelte Tilfælde af stærkt Fald af Pærer (Arne Pallesen, Hjælland; Aksel Olsen, Rungsted). Ved Bemærkningen om de mange Tilfælde af svagt Frugtfald i Pærer tilføjes ofte, at Frugtansætningen ogsaa er ringe.

Heller ikke paa Blommerne har Frugtfaldet været stærkt paa enkelte Undtagelser nær: Spangsbjerg (E. Christiansen), et Tilfælde paa det vestlige Fyn (H. Møller) og Czar og Victoria ved Rungsted (Axel Olsen).

Kirsebærrene derimod er faldet meget stærkt. Vi har haft mange Forespørgsler om Kirsebær, som er faldet af; de har haft en ret god Sten, men kun en indskrumpen Kærne. I en Beretning fra Sydfyn udtrykkes det tilsvarende saaledes: »Surkirsebærrene falder i den Grad, naar de er ved at modnes, at det er katastrofalt. Stenen er god nok, men Kærnen er tørret helt ind« (Chr. Greve). Det samme meddeles fra Svendborg Amt af Hans Larsen og fra Slagelse af Willy Nielsen. I Maribo Amt var Frugtfaldet paa Kirsebær meget stærkt, men sent (Georg Jensen). Ved Fredensborg var det især de sene Sorter og Surkirsebærrene, som er faldet betydeligt (Aton Andersen). Paa det østlige Fyn var Faldet ret stærkt paa Sødkiisebær, mindre paa Surkiisebær (H. Møller). Fra Lyngby-Holte meddeles, at næsten alle Sorter, især Surkiisebær, har kastet mange Frugter (Axel Olsen), fra Spangsbjerg skrives derimod, at Frugtfaldet har været forholdsvis lille (E. Christiansen). Adskillige regner med, at dette store Frugtfald skyldes daarlig Befrugtning paa Grund af Frosten i Foraaret.

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) optræder meget varierende, som nedenstaaende Udtalelser viser. Vejret har ofte vanskeliggjort Bekæmpelsesarbejdet. Paa Sydfyn er Skurven stærk selv i Haver, hvor der ellers ikke er Skurv. I en Plantage med 5-aarige Cox' Orange er alle Frugter ødelagt (Chr. Greve). Paa Als og ved Sundeved er Skurven ikke almindelig selv i Haver, som ikke passes særlig med Sprøjtning (Fr. Slipsager). I Vestsjælland og paa Fyn bredte den sig stærkt paa modtagelige Sorter først i Maaneden (N. F. J. Larsen, H. Møller). Ved Skive har den bredt sig stærkt paa de modtagelige Sorter sidst i Maaneden. Her fremhæves Laxtons Superb som en af de Sorter, der er værst til at faa Skurv paa Bladene (J. C. Myrhøj). Om stærke Angreb meddeles endvidere fra Stevns-Fakseegnen, fra Næstved paa Graastener og Bismarck, fra Maribo Amt paa Graastener, Mølleskov, Sønderskov og Queen, fra Vedbæk paa Signe Tillisch og Bismarck, endvidere fra Sorø og Holbæk Amter, Svendborg Amt, Horsens, Hornum samt Københavns Omegn (Philip Helt, M. E. Elting, Georg Jensen, Axel Olsen, Flensted-Andersen, Willy Nielsen, Hans Larsen, C. A. Nørholm, Hans Christensen, Alfr. Rasmussen).

Fra Fredensborg skrives, at der er svagt Angreb paa Bismarck, men ellers ikke paa andre Sorter, selvom der kun er benyttet Svovlpræparater (Aton Andersen).

Fra Esbjerg-Vardeegnen skrives, at sjældent har Skurven sat saa kraftigt ind paa Æble, som Tilfældet har været i sidste Halvdel af denne Maaned, Bladskurven er ofte meget iøjnefaldende (M. Sørensen). Fra Jylland klages over, at Folk sparer paa Sprøjtningen, hvor der er faa Frugter (Chr. Straarup, N. P. Jensen).

Kræft (*Nectria galligena*) er paa Als og ved Sundeved meget almindelig og i indelukkede Haver til Tider meget ondartet (Fr. Slipsager).

Gul Frugtskimmel (*Monilia fructigena*) paa Æble er begyndt. Der er Indberetninger om den fra Jylland og Fredensborg (C. A. Nørholm, Aton Andersen).

Bladpletsyge paa Cox' Orange er meget almindelig paa Sydfyn (Hans Larsen, Chr. Greve).

Sprøjteskade klages der ogsaa over fra Svendborg Amt. Hvid Bordeauxvædske har givet meget Bladfald, især paa Cox' Orange. Paa Frugterne af en Del Sorter er der ogsaa Skade. Det er vanskeligt at sige, hvor stor Andel Vejret har heri (Hans Larsen).

Fra Skive skrives, at i 4—6-aarige Æbletræer visner større eller mindre Grenpartier, Sygdommen minder meget om Bakteriekraft i Biommer. Den begynder ude i Grenpartiet og søger ned mod Basis. Især angribes Graastener, Cox' Pomona og Rødt Ananas. Afskæres Grenene, inden Sygdommen naar Grenbasis, kan Træerne reddes (J. C. Myrhøj). Hertil kan føjes, at vi i de senere Aar har faaet indsendt adskillige unge, døde Æbletræer, hvor Sygdomsaarsagen ikke har kunnet paavises.

Pæreskurv (*Venturia pirina*) findes mange Steder, men gennemgaaende svagere end Æbleskurven. Ved Svendborg og paa Vestsjælland er der meget slemme Angreb paa Bonne Louise (Hans Larsen, N. F. J. Larsen). I Kolonihaver er set flere stærke Angreb af Grenskurv, hvor Sommersprøjtningen har været mangelfuld (Laurits Nielsen).

Gitterrust (*Gymnosporangium sabinæ*) er fundet flere Steder i Sydsjælland, altid i Forbindelse med Sevenbom (M. E. Elting).

Bakteriekraft (*Pseudomonas mors-prunorum*) er set paa Myrobalan Syd for Kolding, Vestsjælland, Sorø og Holbæk Amter, paa Early Cherry og Victoria ved Sorø, samt ved København og paa Esbjerg-Vardeegnen (Chr. Straarup, N. F. J. Larsen, Willy Nielsen, Flensted-Andersen, Alfred Rasmussen, M. Sørensen). Paa Esbjerg-Vardeegnen er der ogsaa meget Angreb paa Victoriablommer (M. Sørensen), ved Skærbæk paa 8-aarige, kraftige Surkirsebær (C. Aaquist). Ved Svendborg er i Juli et Blommetræ og 2 Kirsebærtræer, alle 8—10 Aar, døde, formentlig af Bakteriekraft (Hans Larsen). Iøvrigt lyder Meddelelserne paa ingen Angreb eller kun enkelte angrebne Træer.

Paa Stevns er fundet et Ferskentræ med Tegn paa Bakteriekraft (Philip Helt).

Stikkelsbærdræberen (*Sphaerotheca mors uvæ*) er som sædvanlig meget varierende, og der meddeles om adskillige mindre Angreb samt om stærkere Angreb, især paa Esbjerg-Vardeegnen, hvor Skudangrebet for Tiden er meget fremherskende (M. Sørensen). Endvidere er der alvorlige Angreb i Vestsjælland, hvor Sprøjtningen forsømmes, og paa Sydfyn, hvor Sygdommen dog som Helhed er godartet (Chr. Greve, Hans Larsen, N. F. J. Larsen, A. Feilberg).

Skaalrust (*Puccinia caricis*) paa Stikkelsbær har nogen Udbredelse i Aar. Vi har faaet en Del Materiale tilsendt. Om stærke Angreb meddeles kun fra Tunø (Willy Nielsen). Ved Tystofte var Rusten for nogle Aar siden meget almindelig, men efter at et Mosehul med mange Star tæt ved Haven er blevet opdyrket og regelmæssig Sprøjtning indført, er den nu sjælden (A. Feilberg). Vi mener, at Udryddelsen af Staren er mere medvirkende hertil end Sprøjtningen.

KØKKENURTER.

Løgskimmel (*Peronospora Schleideni*) har flere Steder været ondartet.

Aspargesrust (*Puccinia asparagi*) har vist sig i Odsherred og paa Fyn.

PRYDPLANTER.

Rosenrust (*Phragmidium spp.*) blev i Forsommeren i flere Tilfælde sendt ind i Skaalruststadiet, men dette Stadiums tilsyneladende større Udbredelse end normalt har, efter de indkomne Besvarelser at dømme, ikke medført, at Sygdommen hidtil er blevet mere udbredt end normalt. Naturligvis findes den som sædvanlig en Del Steder.

Paa Roserne findes endvidere en Del Meldug (*Sphaerotheca pan-nosa*), og Straaleplet (*Diplocarpon rosae*).

Meldug paa Naur (*Uncinula aceris*) og paa Tjørn (*Podosphaera oxycantha*) er almindelige.

Krusesyge paa Asters er udbredt.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSAFGRØDER.

Havreaal (*Heterodera schachtii*). Som sædvanlig er der indløbet mange Beretninger om Angreb paa Havre, Byg og Hvede, men det fortjener Opmærksomhed, at 9 Indberetninger fremhæver, at Angrebene er betydelig svagere i Aar end sidste Aar. Undertiden kan Aarsagen hertil findes i et forbedret Sædskifte, men det maa dog ogsaa antages, at Vejrforholdene har spillet med ind. Fra Kalø skrives saaledes: »Medens det i de to foregaaende Aar var umuligt at finde en Landsby indenfor Foreningens Omraade, hvor ikke mindst een Ejendom havde alvorlige Angreb, har jeg i Aar kun set ganske enkelte og svage Angreb« (Chr. Mogensén). Lignende iagttagelser er gjort i Rougsø Sønderhald Herreder (J. Nyholm), samt ved Haderslev, hvor det fremhæves, at Sædskiftet ikke er forandret (Fr. Nielsen). Fra Skanderborg skrives: »Angrebene er sikkert lige saa almindelige som i de foregaaende Aar, men Skaden er mindre paa Grund af Havrens langt bedre Vækstbetingelser. I et enkelt Tilfælde er et meget ondartet Angreb iagttaget paa Hvede efter 3-Aars Græs« (Jørgen Christensen). Ogsaa i Sydsjælland er iagttaget stærke Angreb paa Hvede (C. Moth Bundgaard).

Kartoffelaal (*Heterodera schachtii*). Angreb af dette Skadedyr fandtes paa to nye Lokalteter, nemlig ved Horsens og ved Frederikshavn.

Kløveraal (*Tylenchus dipsaci*). Paa Skælskøregnen er Angreb overordentlig hyppige i Rødkløverfrømarkerne (H. Wraae-Jensen). Ved Roskilde fandtes et meget stærkt Angreb af Lucerneaal i en 2. Aars Lucernemark. Kløverplanter i Lucernen var ogsaa angrebet (M. Greve). Et stærkt Angreb fandtes ogsaa i 1. Aars Lucerne paa Tystofte (H. Bagge).

Ørentviste (*Forficula auricularia*) optræder talrigt en Del Steder.

Paa Tystofte gjorde Dyrene Skade paa Kaal, Georginer og Stokroser (A. Feilberg).

Kaaltægen (*Strachia oleracea*) er bemærket flere Steder paa Sydfyn og saa godt som altid i Nærheden af levende Hegn (S. Nygaard Olesen).

Bedelus (*Aphis fabae*). Angrebene har været overordentlig almindelige baade i Frømarker og 1. Aars Roer. Lusene døde dog ret pludseligt, særlig som Følge af Svampeangreb. Udtalelserne om Skaden i Frømarkerne lyder ret forskelligt. Kun i 10 af de 36 indkomne Beretninger tales om betydelig Skade i Frømarkerne. 1. Aars Roerne synes at have lidt mere end sædvanlig og er ofte hæmmet i Væksten.

Kaallus (*Brevicoryne brassicae*). 30 Beretninger melder om Angreb paa Kaal og Kaalroer, men kun i 10 Tilfælde karakteriseres Angrebene som kraftige. Den sidste Tids fugtige Vejr standsede ret pludseligt Lusenes Virksomhed.

Kornlus (*Aphis granaria*) og Havrelus (*A. padi*) optraadte stærkt i en Del Marker. Fra Jylland skrives: »I Tidsrummet fra d. 20. til d. 25. Juli var Luseangreb i Aks af Havre og Hvede saa almindelige, at de, navnlig i Hvedemarkerne i Forbindelse med Meldug, fremkaldte større eller mindre, mørkfarvede Pletter i Markerne (J. Christensen, Skanderborg). Angreb rapporteres endvidere fra Samsø (P. Riis Vestergaard), Hornum (S. Nørlund) og Tylstrup (Sv. Svendsen).

Rodlus. Paa Rødder og underjordiske Stængeldele af Kartofler fandtes ved Nr. Aaby Angreb af en Lus, vistnok Arten *Gevica phaseoli* (Aa. Simonsen).

Bladlus (*Aphididae*). Paa Æble er Lusene almindelige, men kun i forholdsvis faa Tilfælde karakteriseres Angrebene som ondartede paa nærværende Tidspunkt. Paa Pære findes som sædvanlig kun faa og svage Angreb af Lus. Paa Kirsebær er Lusene almindelige, og det er nogle Steder gaaet haardt ud over Sødkiisebær, særlig paa Sydfyn (Chr. Greve) og ved Hornum (H. Christensen). Paa Blomme har Lusene ogsaa gjort megen Skade og synes hist og her at have taget til igen i den sidste Tid.

Blodlusen (*Schizoneura lanigera*) breder sig stadig, og der foreligger Meddelelser om nye Angreb fra forskellige Landsdele.

Krusesyge (*Contarinia naturtii*). Symptomerne er meget almindelige baade i Kaal og Kaalroer, men Skadevirkningen er endnu kun ringe i Markerne. I en Kaalroemark ved Ø. Skerninge stod dog mange Roer næsten uden Top og med begyndende Forraadnelse i Hjerteskuddet (S. Nygaard Olesen).

Smelderlarver (*Agriotes spp.*) har ved Gislev været slemme i en Del Roemark (T. Jørgensen). Ved Hornum er de ret talrige i Kartoffelmarkerne (S. Nørlund).

Frugttræbladhvæpsens Larve (*Eriocampoides annullipes*) er enkelte Steder begyndt at skelettere Bladene (M. E. Elting).

Smaaommerfuglelarver. Ved Saksøbing var Naalene af *Juniperus* slemt beskadiget af smaa Larver, der forpuppede sig mellem de sammenspundne Naale. Sommerfuglene bestemtes venligst af Forstkan-

didat C. S. Larsen, som meddelte, at det drejede sig om Arten *Nothris maculella*, der blev fundet første Gang her i Landet ved Maribo i 1936.

Kaalmøl (*Plutella cruciferarum*). Møllene sværmer hist og her i Markerne, men Angrebene er uden praktisk Betydning.

Knoporme (*Agrotis sp.*). Svage Angreb er bemærket en Del Steder. Et ret stærkt Angreb fandtes midt i Juli i sent saaede Roer paa Møn (J. Winther Eriksen), samt paa Mors i Roer udtyndet ca. 1. Juli (J. Gregersen Dal). I Københavns Omegn gjorde Larverne Skade i en Del Gartnerier og paa Landbrugsafgrøder (A. Frederiksen). I Haverne er anrettet lidt Skade hist og her.

Kaalsommerfugle (*Pieris brassicae*) sværmede ualmindelig stærkt ved Søndre Vilstrup i Sønderjylland d. 27. Juli (P. Rasmussen).

Fritfluelarver (*Oscinis frit*). Fra Jylland meddeles det, at det er mange Aar siden, at Topangreb har været saa almindelige som i Aar. Den tidlig saaede Havre stod fuldstændig i Stampe indtil Udgangen af Maj (J. Christensen). Ogsaa fra Egense skrives om et stærkt Angreb af denne Art i Solhavre. Ørnhavre i samme Mark var ikke angrebet (S. Nygaard Olesen).

Kaalfluelarver (*Chorthophila spp.*). Der foreligger 4 Indberetninger om alvorlige Angreb. Ved København gik det ud over mange Kaalmarker, Efterplantning 1—3 Gange er ikke ualmindelig (Alb. Frederiksen). Fra Vis Herred skrives om ondartede Angreb i Kaalroer paa lette Jorder (M. Nissen). Endvidere har Larverne anrettet stor Ødelæggelse i Kaalroerne i Tønder Amt (G. Nissen) og andre Steder i Landsdelen (P. Rasmussen).

Bedefluen (*Pegomyia hyoscyami*). Fra Nordslesvig (P. Rasmussen) og Koldingegnen (E. Pedersen) skrives, at Angreb er almindelige, men kun svage. I mange Egne er Angreb overhovedet ikke bemærket, og det kan siges, at dette Skadedyr har optraadt særdeles godartet i Aar.

Gulerodsfluer (*Psila rosae*). Denne Flues Larve har en Del Steder været meget ondartet f. Eks. ved Esbjerg (M. Sørensen), i Maribo Amt (G. Jensen), ved Jerslev (N. F. J. Larsen) og ved Tystofte (A. Feilberg), hvor Kruspersille blev næsten ødelagt.

Narcisfluer (*Eumerus sp.* og *Merodon equestris*) optræder almindelig i Løgekulturer paa Hornum (H. Christensen).

Rødt Spind (*Paratetranychus pilosus*). Der findes mange svagere Angreb uden større Betydning, men i nogle Tilfælde angives det dog, at Angrebene er i Tiltagende og ved at blive alvorlige.

PROSPER BOVIEN.
